PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 10 lir - 5 jugolir - 2.50 din | TRST petek 17. septembra 1948 | Spedizione in abbon. postale Poštnina plačana v gotovini | Štev. 1001

ENO LETO „SVOBODNEGA" TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Bilanca slovenske kulture

Ko je slovensko ljudstvo Tržaškega ozemlja sprejelo v interesu svetovnega miru ustanovitev Svobodnega tržaškega ozemlja, je doprineslo to žrtev v prepričanju, da se bodo kmalu uveljavile določbe mirovne pogodbe z Italijo. V teh določbah je namreč slovenskemu ljudstvu zagotovljena enakopravnost njegovega jezika in priznana samobitnost in svoboda kulturnega razvoja. Ta pričakovanja našega ljudstva bi se gotovo uresničila, da je prišlo do sporazumnega imenovanja guvernerja, ki naj bi v duhu Organizacije združenih narodov uveljavil statut. Toda zapadnim velesilam ni do pomirjenja in normalizacije razmer na naših tleh. Ne le, da so onemogočili imenovanje guvernerja, nego so s predlogom o zopetni priključitvi Trsta in ozemlja k Italiji zatajili svoje lastne podpise na mirovni pogodbi. S tem svojim dejanjem so podprli stare šoviniste, ki so se s pravo fašistično miselnostjo začeli zaletavati v vse, kar je slovenskega. Namesto, da bi se položaj Slovencev v duhu mirovne pogodbe in tržaškega statuta izboljšal, se je prav v tem letu obstoja močno poslabšal. Angloameriška vojaška uprava je sicer z ukazom štev. 18 od 1. novembra 1947 uzakonila slovenske šole, vendar je general Airey v svojem drugem poročilu Varnostnemu svetu ponovno načel vprašanje slovenskih šol, ko je postavil trditev, da temelji slovenska šola na rasnih nagibih in je zato slovensko šolstvo še vedno vprašanje, katerega je potrebno rešiti».

Ta čudna trditev generala Aireya in dejstvo, da je tržaško šolstvo zopet podrejeno rimskemu ministrstvu, je opogumila vse stare sovražnike slovenskega šolstva, kar prihaja do izraza prav te dni v besni kampanji, ki jo je sprožilo sve reakcionarno časopisje proti slovenskemu šolstvu. Ustanovitev nekaterih novih šol, ki so nam jih priznali po dolgem dokazovanju naše pravice, nas ne more pomiriti spričo tako skladnega odpora, ki se kaže med domačimi italijanskimi šovinisti in okupatorsko oblastjo. Posebno značilen je bil v tem oziru obisk polkovnika Marshalla v miljskih hribih, kjer je v spremstvu šovinističnih elementov «ugotovil», da so bili podpisi staršev na prošnji za ustanovitev slovenske šole «izsiljeni» ali «ponarejeni».

Če dodamo k zgornjim ugotovitvam še dejstvo, da odločba o nastavitvah učiteljstva, — kar je gotovo edinstven primer na celem svetu, — tajna vojaška policija, ter nadzorujejo in vodijo slovensko šolstvo ljudje, ki ne uživajo zaupanja domačega ljudstva, imamo popolno sliko o položaju slovenskega šolstva po enem letu «obstoja» Tržaškega ozemlja.

Slovensko narodno gledališče, ta naša kulturna ustanova, ki se kljub ogromnim težavam in oviram razvija prav zaradi požrtvovalnosti svojega osebja in ljubezni slovenskega občinstva, je bilo «srečno» potisnjeno na periferijo. Incidenti, ki jih ob redkih predstavah v mestu številna in «najbolj ša policija na svetu, ni znala preprečiti, so bili dobrodošlo opravičilo za odklonitev primernih dvoran SNG-u. Tako je velikim predelom mesta in okolice (Rojan, Barkovlje, itd.) onemogočeno obiskovanje gledaliških predstav. Sicer nam je okupacijska vojaška uprava obljubila zgraditev gledališke dvorane pri Sv. Jakobu, kar je SNG sprejelo kot delno rešitev problema svoje hiše, a zavlačevanje izvedbe tega načrta nam daje vso pravico, da postajamo skeptični. Nasprotno pa zadeva uprava SNG na vedno večje ovire in komplikacije, ki so seveda «tehničnega» značaja (kolavdiranje dvoran, dovoljenja za predstave itd.).

Prav tako kot SNG se morajo tudi druge naše kulturne ustanove kot je Študijska knjižnica, Glasbena šola in naša ljudska prosvetna društva boriti z vprašanjem primernih prostorov, katerih pomanjkanje hromi naše znanstveno, umetniško in prosvetno delovanje.

Hud udarec našemu kulturnemu razvoju in groba kršitev načela kulturne povezave z matičnim narodom je bila izvršena z zopetno povezavo Trsta na italijansko gospodarstvo. Naše ozemlje je trgovsko povezano z Jugoslavijo le preko jugoslovansko-italijanske trgovinske pogodbe, s čemer je bil onemogočen uvoz slovenskih knjig iz Slovenije. Tako smo ostali tržaški kakor tudi goriški Slovenci že pol leta brez slovenskih knjig. Praktično nas je to stanje potisnilo v prav tak položaj, kot smo ga imeli primorski Slovenci za časa fašizma, ko je bila iz Jugoslavije prinesena le kaka posamezna knjiga. Če bi to stanje trajalo še dalje, pade težka odgovornost za vso kulturno škodo na angloameriško vojaško upravo, ki je prevzela dolžnost, da to ozemlje zaupno upravlja.

Te ugotovitve, ki pa niso izčrpale naše kulturne problematike, so dovolj zgovoren dokaz, da je namerno teptanje uveljavljanja statuta Tržaškega ozemlja, sabotiranje imenovanja guvernerja, postavljanje predloga za povratek Trsta k Italiji, tudi v škodo slovenske kulture in prosvete.

Ko se slovensko ljudstvo in vse demokratične sile našega ozemlja bore za spoštovanje mirovne pogodbe in za uveljavljenje statuta, se torej bore istočasno tudi za svobodo našega kulturnega razvoja.

Razgovori z Molotovom

LONDON, 16. — Londonski diplomatski opazovalci napovedujejo naslednji sestanek med predstavniki zapadnih velesil in Molotovom v prihodnjih 24 urah. Omenjeni predstavniki so baje že dobili nova navodila svojih vlad. Dobro informirani toda ne uradni londonski krogi smatrajo, da bo težko prišlo do sporazuma pred otvoritvijo glavne skupščine OZN, ki bo v torek.

Kot poroča agencija Frnce Presse izjavljajo v Foreign Officeu, da ni česar ne vedo o nekakih namenih predstavnikov zapadnih velesil v Moskvi, da bi odpotovali v Soči, kopališče ob Crnem morju, kjer bi naj bil generalisim Stalin na počitnicah, kakor so pisali nekateri angleški novinarji. Zanikajo tudi, da ima posebni Bevinov odposlanec Frank Roberts namen potovati v London ali v Pariz, da bi se sestal z Bevinom. Uradni britanski krogi odvračajo mnenje o prenehanju razgovorov z Molotovom.

Vojaški ataše ZDA v Španiji, polkovnik Miller, ki je opravil če celo vrsto potovanj v glavni štab ameriške okupacijske cone Nemčije, je spet odpotoval iz Madrida v Wiesbaden, Frankfurt in v Berlin. Z njim potuje njegov pomočnik in več tajnikov.

Zloglasni Ilse Koch, ženi poveljnika koncentracijskega taborišča v Buchenwaldu, ki je bila lani obsojena na dosmrtno ječo, so letos znižali kazen na štiri leta. Agencija DENA, ki o tem poroča, poudarja, da je lansko leto ameriško vojaško sodišče celo upoštevalo njeno nosečnost pri odmerjanju kazni in le na ta način se je takrat rešila smrtne kazni.

Z novimi davčnimi bremeni bo francoska vlada pritisnila srednji sloj

Stavke trajajo neprestano

PARIZ, 16. — Na današnji seji finančne komisije je poročal predsednik vlade Queuille, ki je obenem finančni minister, Maurice Petsche, državni tanik pri ministrstvu financ in Alain Poher, državni tajnik za proračun. Poročali so o zakonskem načrtu, ki naj zagotovi nove rezerve v korist državnega zaklada. Predsednik vlade je izjavil, da mora vlada izbirati med žrtvami ali nezgodami. Ponovil je potrebo, da zbere do konca leta 80 milijard, in sicer predvsem iz neposrednih davkov. Po drugi strani pa bo vlada izvajala štednjo pri proračunu.

Za raznimi sindikati je danes tudi politični urad francoske KP zavzel stališče o davčnih načrtih vlade. Potem ko ponovno zahteva sestavo vlade demokratične unije, pozdravlja komunistična partija številne manifestacije enotnosti akcije delavcev, ki enodušno zahtevajo doklado 3000 frankov na mesec in določitev višje vsote kot življenjski minimum.

Nova davčna bremena, ki jih misli vlada naložiti državi, bodo močno težila kmete, obrtnike, trgovce in sploh srednji razred, ne da bi pri tem ozdravila finančni položaj in ne da bi zajamčila stalnost franka, čigar bodočnost je ogrožena zaradi vladne politike. Politični urad obtožuje tudi načrt volitev republiškega sveta ter vabi vse republikance v ostro kampanjo proti temu načrtu, ki tepta pravico splošnega glasovanja.

V «Humanité» izvaja Octave Rabate zaključke, ki se mu zde najbolj točni po incidentih na Boulevardu Haussmann: «Zveza je najmogočnejše orožje in sindikalna enotnost, ki so jo v decembru razbijači pretrgali, bo kmalu zopet vzpostavljena. Na Boulevardu Haussmann so se sindikalisti vseh struj borili skupno. In po vsej Franciji je enako. Vedno bolj narašča volja, da se napravi konec bedi in zasužnjevanju Francije».

Nadaljujejo se stavke v avtomobiskih tovarnah «Renault» v Boulogne Billancourtu in «Peugeot» v Sochauxu. Razni sindikati v rudarskih revirjih v Loreni so proglasili stavko 24 ur.

Sindikat kovinarjev splošne zveze dela v Parizu je proglasil stavko. Stavka, ki zajema 400 tisoč delavcev, je povzročila resne motnje v delovanju velikih podjetij

Začela se je popolna stavka pri družbi «Air France». Trajanje je sicer omejeno, vendar se še ne ve točno, koliko časa bo stavka trajala.

Pierre De Gaulle, predsednik pariškega občinskega sveta ter generalov brat, je imel v New Yorku tiskovno konferenco, na kateri je govoril tudi o «komunistični nevarnosti». Dejal je tudi, da je Marshallov plan izvrstno orožje proti komunizmu v Evropi.

General De Gaulle je tudi danes nadaljeval svoje potovanje po južni Franciji. Ko je ob 18.30 prispel s svojim avtomobilom na glavni trg v Vizzillu, so ga sprejeli s sovražnimi vzkliki. Demonstranti so na čelu svojega sprevoda nosili velik transparent z napisom: «Nočemo De Gaulla».

Nov demokratični tednik „La nostra Lotta" glasilo SIAU

V Kopru je začel izhajati v italijanščini nov tednik «La nostra Lotta», glasilo Slovensko-italijanske antifašistične unije. List zastopa dosedanjo politično linijo SIAU in se odločno bori proti razbijačem, frakcionašem in likvidatorjem tržaškega demokratičnega gibanja ter vsem klevetnikom nove Titove Jugoslavije, ki so v tej svoji nečastni in podli roboti prišli že popolnoma na linijo fašističnega CLN.

Razbojniški napad istrskih esulov na naše tovariše

Napadena tovariša Vidonisa Petra in Ferleto Ivana je policija aretirala, namesto da bi aretirala napadalce

V popoldanskih urah pretekle nedelje se je zopet izvršil ogaben in podel napad na naše tovariše, ki so ga seveča izvršili tako imenovani pristaši tajnega istrskega CLN-a istrski esuli, ki so pred pravično kaznijo ljudstva pobegnili iz Istre in ki so znani v Trstu po svojih fašističnih geslih in vzklikanjem ranjkemu dučeju ter njegovemu prav tako ranjkemu režimu.

Skupina delegatov slovenskih in hrvatskih prosvetnih društev iz Koprščine in Bujščine se je v nedeljo z zadnjim popoldanskim parnikom vračala na svoje domove po zasedanju plenuma predstavnikov vseh ljudsko prosvetnih društev, članov Slovensko-hrvatske prosvetne zveze. Pred odhodom parnika je skupino naših tovarišev pred pomolom, ob katerem pristaja parnik za Koper, čakalo krdelo elegantno oblečenih istrskih esulov, ki so imeli očitni namen napasti naše tovariše. Svojega namena pa spričo odločnosti delegatov niso mogli izvršiti. Zato so izkoristili priložnost, ko sta se tovariša Vidonis Petar in Ferleta Ivan, oba delegata hrvatskih prosvetnih društev iz bujskega okraja, za trenutek od skupine svojih tovarišev oddaljila.

Čeprav je bila civilna policija navzoča, ju je esulsko krdelo podrlo na tla in nečloveško preteplo. Sele nato je policija intervenirala. Toda kako? Namesto, da bi aretirala napadalce, je aretirala oba napadena tovariša in jih prepeljala v zapore.

Vsa tržaška in demokratična javnost ostro obsoja ta ponovni napad na naše prosvetne delavce s strani pobesnelih esulskih razbojnikov. Zato zahtevamo, da policija ob podobnih priložnostih vrši svojo dolžnost in enkrat za vselej onemogoči divjaške in razbojniške napade fašistov na naše ljudi. Predvsem pa zahtevamo, da policija aretirane tovariše takoj izpusti na svobodo, kajti vse do sedaj — čeprav je minilo že štiri dni od aretacije — ni bilo izdano še nobeno obvestilo o vzrokih in o povodu aretacije.

Sestanek vodstev Enotnih sindikatov in Delavske zbornice

TRST, 16. — Izvršilni odbor Zveze enotnih sindikatov je poslal včeraj tukajšnji Delavski zbornici poziv za enotno skupno akcijo delavstva v obrambo njegovih interesov v zvezi s povišanjem cen, ki jih je pred nekaj dnevi odredila okupacijska vojaška uprava. Vodstvo Delavske zbornice je poslalo vodstvu Enotnih sindikatov pismo, v katerem javlja, da sprejema povabilo na skupen sestanek v cilju razpravljanja ukrepa vojaške uprave ob 18 včeraj na sedežu Delavske zbornice. Rezultati tega razpravljanja nam še niso znani.

Razen tega je vodstvo ES zaprosilo za pogovor z generalom Gaitherjem, medtem ko je general včeraj zjutraj že sprejel delegacijo Delavske zbornice ob navzočnosti polk. Robertsona in majorja Humphreja.

Vsebina resolucije, ki jo je predsinočnjim izglasoval plenum ES, o katerem smo že poročali, je sledeča: preklic ukrepa o povišanju cen; priznanje načela, da se v bodoče ne podvzame nobena mera glede povišanja cen brez predhodne odobritve s strani ustanove, v kateri so zastopani tudi predstavniki delavskih sindikatov; prilagoditev mezd, plač itd. z življenjskimi stroški; plenum odobrava delo izvršilnega odbora glede omenjenega poziva vodstvu DZ.

„Objektivnost" glasila Informbiroja

Včerajšnji «Il Lavoratore» objavlja izvlečke iz članka, ki ga prinaša glasilo Informbiroja. Članek «obravnava» položaj na Tržaškem ozemlju in «mučeniško» pot Vidalijevih frakcionašev, ki so jih «Titovi agenti» pretepali in skušali pobiti. Podobnim nevarnostim so bili izpostavljeni predvsem «italijanski in slovenski funkcionarji». Glasilo Informbiroja «ugotavlja» dalje, da so «Titovi agenti» vzpostavili v partiji «brutalen sistem zatiranja» in «odstranili vsakršen pojav notranje demokracije in vsakršno možnost kritike». Borba je bila v Trstu zelo težka, ker se je «maršal Tito poslužil sredstev obupanca», njegovi «agenti» pa so «razpihovali nacionalno mržnjo in razširjali najneumnejša gesla». V Trstu so Titovi pristaši ustanovili šolo in jo jo postavili pod vodstvo Sedmaka in Vilharja, ki sta bila «že izključena zaradi trockizma» in sta agenta «Intelligence service-a». Gojencev te šole so se «Titovi agenti» skušali poslužiti, da bi «izvajali svoj vplив na množice». Isto glasilo prinaša članek Duclos-a, tajnika KP Francije, v katerem silovito napada politiko maršala Tita in «njegove izdajalske klike». Tako «Il Lavoratore».

Mi resno dvomimo, da bi s takim načinom pisanja glasilo Informbiroja moglo pridobiti na ugledu. A to vprašanje zadeva glasilo samo in nas trenutno ne zanima. V tem trenutku nas zanima dejstvo, da «Il Lavoratore» meni, da je po komaj dveh mesecih in pol spomin na objektiven potek dogodkov pri nas v zvezi z objavo resolucije že tako obledel, da more danes objavljati stvari, ki so jih sami poslali glasilu Informbiroja, a si jih do danes še niso upali objaviti. Če bi jih objavili oni, bi jim itak nihče ne verjel; če jih pa objavi glasilo Informbiroja, se bo morda našel kdo, ki jih bo — dasi s težavo — vendarle pogoltnil.

Članek, odnosno izvlečki, so iste narave kot vsi dosedanji. Gole trditve brez dokazov. Te dokaze čakamo že dva meseca in pol, in vse kaže, da jih bomo tudi zaman čakali. Časa je bilo na pretek, da bi se mogla izčrpno obravnavati in prepričljivo dokazati vsaka posamezna trditev resolucije. Ne, te poti, ki jo mi smatramo za edino pošteno in pravilno, nikakor nočejo ubrati. Mesto tega, nadaljujejo s klevetanjem in blatenjem Jugoslavije.

Na ta način morejo nadaljevati leta in leta: rezultat bo vedno isti.

Če se v tej klevetniški kampaniji oglašajo tu pa tam tudi večji kalibri, ne more ničesar spremeniti na dejstvu, da je nedokazana trditev, laž in kleveta, pa naj jo izusti Frtavčkov Gustl ali Jacques Duclos. Nam prav nič ne imponira, če Jacques Duclos objavlja v glasilu Informbiroja oster in silovit napad na maršala Tita; imponiralo bi nam, če bi objavil stvaren članek, kjer bi objektivno analiziral in utemeljil vsaj eno načelno napako KPJ.

Silovit napad Jacques-a Duclosja imponira listu «Il Lavoratore», ker tudi on «pomaga» jugoslovanskim tovarišem na isti osnovi klevetanja in blatenja Jugoslavije, kakor vsi ostali. Ta osnova mu celo dovoljuje pisanje, da smo mi pretepali in skušali pobiti Vidalijeve «funkcionarje», medtem ko je vsem znano, da so bili uprav naši tovariši z njihove strani predmet najrazličnejšega nasilja: od groženj, da te vržejo skozi okno, sramotenja, udiranja v stanovanja in klofutanja, do najperfidnejših načinov sabotiranja našega lista, ki jim gre na živce samo zato, ker tudi v tej zadevi zahteva načelnost, objektivnost in resnicoljubnost.

Dokler boste vi, in z vami vsi ostali, še nadalje pristaši take «pomoči» jugoslovanskim narodom, vedite, da bomo do take vaše «pomoči» ohranili tudi v bodoče isto stališče, kot smo ga imeli do sedaj.

Balkansko-srednjeevropske igre

Resnica o prekinitvi

Ob letošnjem sokolskem zletu v Pragi, ki je bil v začetku julija, je bilo tam tudi zasedanje tajništva balkansko-srednjeevropskih iger. Tedaj je bil izvoljen za sekretarja romunski delegat Georgiadopulis, ki je pred časom poslal predsedstvu ZDTV v Trstu brzojavko, v kateri vabi naše fizkulturno združenje na sestanek tajništva za dan 8. septembra t. l. v Budimpešti. Tega dne so se zbrali v Budimpešti delegati petih članic sekretariata, in sicer Madžarske, CSR, Jugoslavije in Tržaškega ozemlja. Tajništvo fizkulturne zveze Madžarske pa je prejelo pismo sekretarja, katerega je predsedujoči kandidat Madžarske prečital na seji sekretariata in ki so ga vse delegacije obsodile. No, drugi dan zasedanja skretariata pa je kljub temu delegat CSR predlagal prekinitev balkanskih iger in sklicanje v roku enega meseca nove konference, katere naj bi se udeležili vsi predstavniki vseh udeležencev balkansko-srednjeevropskih iger, obenem pa bi se povabila tudi delegacija Sovjetske zveze. Delegat Tržaškega ozemlja pa je predložil, naj se igre nadaljujejo, strinjal pa se je z drugim delom predloga delegata CSR, t. j. s sklicanjem konference v enem mesecu. Po dolgi diskusiji je jugoslovanski delegat podal sledeče predloge, ki so se delno strinjali s predlogi ostalih delegacij:

1. Balkanske igre naj se nemoteno nadaljujejo.
2. V enem mesecu naj se skliče konferenca balkansko-srednjeevropskih iger ter povabijo vse članice; posebej pa naj se pošlje vabilo za udeležbo Sovjetski zvezi.
3. Naj se izvoli začasni sekretar balkansko-srednjeevropskih iger.
4. Naj se razpošlje vsem udeležencem bodoče konference dnevni red zasedanja.

Po diskusiji o teh predlogih je bilo sklenjeno sledeče:

1. Glede na prvo točko je zmagal predlog CSR s 3:2.
2. Drugi predlog je bil soglasno sprejet.
3. Tretji predlog je bil odbit s 3:12.
4. Četrti predlog je bil soglasno sprejet.

V interesu tržaškega demokratičnega športa je tržaški delegat zagovarjal edino pravilno stališče, naj se balkansko-srednjeevropske igre nadaljujejo in s tem omogoči tržaškim športnikom udejstvovanje v mednarodnih srečanjih. Vsako potvarjanje dejstev, ki ga vršijo nekateri časopisi, češ da se je prekinilo balkansko-srednjeevropsko prvenstvo, ki bi se moralo vršiti v Jugoslaviji (lahka atletika), je zlonamerno, ker bi se v istem času morale vršiti v Budimpešti igre v tekmovanju telovadbe na orodju, v raznih drugih državah pa nogometna in druga prvenstva.

Predsedstvo ZDTV tržaške demokratične športne organizacije pa sploh ni poučeno o tem, da bi kdo iz Trsta poslal sekretariatu balkansko-srednjeevropskih iger brzojav, ki odvzema stalnemu delegatu Trsta pravico do udeležbe in glasovanja na konferenci, kot lažejo nekateri časopisi.

Toda z lažjo ni mogoče priti dalеč. V interesu vseh pravih športnikov Tržaškega ozemlja je, da se balkansko-srednjeevropske igre čim prej nadaljujejo ter da k tej demokratični ustanovi pristopijo demokratična športna gibanja na svetu, kakor je tržaški delegat tudi predlagal: udeležbo italijanske demokratične športne zveze UISP in francoske demokratične športne zveze. Tako bi bila dana možnost vsem športnikom delavcem, kmetom in demokratični inteligenci vseh narodov, da med seboj tekmujejo na vseh športnih poljih.

Konferenca bo v Budimpešti v mesecu oktobra, a organizirala jo bo fizkulturna zveza Madžarske (BST).

Razbijačem OF ob njihovi resoluciji OZN

Razbijači enotnosti demokratičnega gibanja pri nas in še posebej razbijači enotnosti Slovencev v Osvobodilni fronti Tržaškega ozemlja, so poslali, izrabljajoč ime OF, skupščini Orzanizacije združenih narodov resolucijo «o vprašanju situacije na Tržaškem ozemlju». Vprašamo te razbijače in samozvane predstavnike OF, ali mislijo s podobnimi resolucijami doseči od Organizacije združenih narodov, da jih bo priznala za voditelje Osvobodilne fronte? Prepričani naj bodo namreč, da slovenski narod njihove razbijaške delavnosti in njihovega samozvanstva ne bo nikoli priznal!

L'APPUNTO SENZA FRETTA

Circa la questione relativa a ciò che al nostro giornale piace o non piace, osserviamo che a noi fa piacere tutto ciò che contribuisce a rafforzare la lotta contro l'imperialismo, come dall'altra parte, ci fa dispiacere tutto ciò che, in un modo o nell'altro, contribuisce all'indebolimento ed alla liquidazione della lotta del popolo contro i suoi nemici.

Il fatto che il Radich — noto esponente della tendenza economistica, e quindi oportunistica, in seno al movimento sindacale triestino — sia stato cooptato nel CE dei Sindacati Unici, dopo esserne stato per la stessa ragione allontanato a suo tempo, non fa che confermare la nostra constatazione per cui il movimento sindacale triestino si è posto sulla via del compromesso coi nemici di classe del proletariato triestino. E per tale ragione questo fatto non piace nè potrà mai piacere al nostro giornale.

Noi non abbiamo fretta; tuttavia ciò non ci esime dal segnalare, man mano che vi si manifestano, tutti i fatti che la direzione dei Sindacati Unici compie sulla via dell'involuzione rivoluzionaria del movimento sindacale triestino.

Vedno težji položaj v Grčiji za monarhofašizem in „amerikanokracijo"

Novi uspehi demokratične vojske - Vojaški načrti monarhofašistov in Američanov popolnoma propadli

ATENE, 16. (Tanjug) — Radio «Svobodna Grčija» poroča, da so edinice demokratične vojske v noči od 14. do 15. septembra izvedle napad proti sovražnikovi posadki v mestu Agia v Tesaliji. Po hudih borbah so edinice demokratične vojske prodrle v sredino mesta, kjer se boji nadaljujejo. Isti radio poroča, da so demokratične edinice 14. t. m. zavzele 5 malih krajev na področju Veia.

V svojem komentarju po radiu «Svobodna Grčija» je glavni tajnik grške komunistične stranke Zahariades poudaril, da so vojni napori grških monarhofašistov v tem letu doživeli popoln poraz. Zahariades je dejal, da se Američanom in monarhofašistom ni posrečilo ne uničiti ne resno ošibeti glavnih sil grške demokratične vojske na severnem Pindusu. Nasprotno je demokratična vojska razbila vse njihove načrte in ustvarila nov položaj. Demokratična vojska je ustvarila nov Grammos v Viciju in Murganiju, kjer so «veliki vojaški izvedenci» Van Fleet, Kitrilakis in Sakalotos doživeli vojaško sramoto, ki je nikakor niso predvidevali. Zahariades je nato poudaril, da je tudi v ostalih delih Grčije vojaški načrt monarhofašistov popolnoma propadel. V Tesaliji, Rumeliji in na Peloponezu se sile demokratične vojske večajo, veča se njeno ozemlje, za monarhistični fašizem in za «amerikanokracijo» pa nastaja izredno težak položaj.

Zahariades je dalje izjavil, da v atenski vladi tli nesoglasje, ki se pogostoma razžari in ki ga Američani s težavo uspejo zadušiti.

Zahariades je nato omenil, da je znani list «To Vima», ki služi Američanom ravno tako zvesto, kakor je služil hitlerjancem, prisiljen pisati: Iz dneva v dan se grško ljudstvo vedno bolj prepričuje, da so pravice vlade omejene, dočim se z druge strani širi oblast in pravice ameriške misije. Ima se vtis, da obstojata v Grčiji dve vladi in da grška vlada nima več avtoritete kakor tuja vlada. S Sofulisom in Caldarisom je Grčija postala dokončno ameriška kolonija.

V notranji politiki poostrujejo teror. Zadnje dni so v velikih mestih aretirali na tisoče ljudi. Hitlerjeve metode pa se še bolj sistematično uveljavljajo na fronti. 11. septembra je general Kitrilakis, zato da prepreči poraz v Viciju, dal nalog za uporabljanje strupenih plinov. Kakor poročajo ameriški dopisniki, ubijajo monarhofašisti po predhodnem mučenju vse borce in častnike demokratične vojske, ki jim padejo v roke, in sicer tudi tiste, ki se podajo.

V zunanji politiki se monarhofašisti in Američani z namenom, da prikrijejo svoje neuspehe, poslužujejo nespretnih izzivanj in oboroženih napadov proti severnim ljudskim republikam. Pripravljajo tla, je poudaril Zahariades, da bi dosegli s pomočjo tako imenovane balkanske komisije in skupščine OZN do imperialistične intervencije v Grčiji in upajo, da bodo s tem lahko dosegli, kar ni uspelo monarhofašistični vojski.

Končno je Zahariades poudaril, da ima demokratična vojska dovolj sile, da uniči vse načrte tuje in domače reakcije.

Komentar „Pravde" h konferenci o bivših italijanskih kolonijah

PARIZ, 16. — Sovjetski radio je oddajal komentar «Pravde» o konferenci štirih o bivših italijanskih kolonijah.

«Predstavniki zapadnih velesil, piše list, delajo vse mogoče, da bi zavlekli rešitev vprašanja italijanskih kolonij. Negotov položaj po vojni, ki jim popolnoma odgovarja, dovoljuje zapadnim velesilam, da si še bolj utrde že pridobljene položaje v teh kolonijah. Vsekakor ni težko odkriti, da vsi nespretni manevri angloameriških kolonizatorjev samo zmanjšujejo njihov ugled pred mednarodnim javnim mnenjem. Vprašanje italijanskih kolonij nudi svetovnemu javnemu mnenju novo priložnost, da se prepriča o kaj malo odkritem značaju ciljev, ki jih zasledujejo imperialistične velesile.

Po drugi strani pa je pariška konferenca predstavnikov štirih še enkrat dokazala vrednost stališča Sovjetske zveze, ki se bori za življenjske interese vseh ljudstev, tudi ljudstev v kolonijah. Stalinska diplomacija dviga visoko kakor vedno zastavo borbe za splošen mir in varnost narodov».

Varnostni svet razpravlja o Hyderabadu

PARIZ, 16. — Danes se je v Parizu sestal Varnostni svet pod predsedstvom angleškega kandidata Cadogana. Sklenili so, da se pritožba Hyderabada zaradi indijskega napada vpiše na dnevni red.

Prišlo je do dolge diskusije o postopku. Slo je za to, ali naj se sploh zadeva vpiše na dnevni red. Zadeva se je vpisala na dnevni red z 8 glasovi proti 3 vzdržanim (Kitajska, Sovjetska zveza in Ukrajina). Na to sta predstavnika Indije in Hyderabada podala izjavo v imenu svoje vlade.

Varnostni svet bo nadaljeval razpravo o tem vprašanju v ponedeljek.

Odkrita sabotažna skupina v ČSR

PRAGA, 16. — Organi državne varnosti so v Gablencu odkrili in aretirali skupino sovražnikov ljudstva, ki so tiskali in širili propagandne brošure proti državi. Sest oseb, med katerimi tudi neka osebnost narodno socialistične stranke, je bilo aretiranih. Aretirani so v svojih letakih pozivali kmete, naj ne izročajo presežkov žita, s katerimi se jamči oskrba prebivalstva. Razen tega so hujskali prebivalstvo na nerede, na povzročanje požarov in druga sabotažna dejanja.

Aretacije Jugoslovanov v ČSR

PRAGA, 16. — Po še ne popolnih podatkih je čekoslovaška policija do sedaj aretirala 140 jugoslovanskih vajencev in 19 njihovih instruktorjev. Aretirali so tudi 2 uradnika odseka za delo in socialno srbstvo jugoslovanskega poslaništva v Pragi.

PRAGA, 16. — Močan pritisk se izvaja na skupino delavcev iz Mosta v ČSR, ki so pred kratkim obiskali Jugoslavijo, in ki jih je sprejel maršal Tito, naj prekličejo svoje izjave o bratskem sprejemu in o položaju v Jugoslaviji, ki so jih podali pred svojim odhodom. Grozijo jim, da jih bodo odpustili z dela in da ne bodo mogli več najti dela v ČSR.

Tajfun na Japonskem

TOKIO, 16. — Nad Japonsko je divjal izredno močan tajfun in povzročil veliko škodo. V predmestju Tokija je bilo poplavljenih okrog tisoč hiš. Železniški promet med Tokijem in Osako je bil prekinjen, morska plovba je tudi prekinjena in velike površine rižnih polj so poplavljene. Med tem še dalje trajajo veliki nalivi in tudi sila tajfuna ni pojenjala, tako da se je bati še večje škode.

LONDON. — Britanske kompetentne oblasti sedaj preučujejo sovjetski predlog za trgovinske zamenjave med Veliko Britanijo in Z.S.S.R. V angleških uradnih krogih izjavljajo, da bo datum za pogajanja o izvajanju trgovinskega dogovora določen, ko bodo preučili omenjeni predlog.

„Doslednost"

«Kampanja se ne vodi proti narodom Jugoslavije, niti proti KPJ v celoti, temveč proti Titovi nacionalistični skupini», pravi v kričečem napisu včerajšnji «Il Lavoratore». Najboljši dokaz, da se te trditve «držiš», pa je njegovo naštevanje držav tržaškega zaledja, držav, med katerimi zaman iščete Jugoslavijo. Jugoslavija je namreč iz logike in iz možgan urednikov Vidalijevega glasila — popolnoma izginila, razen seveda tedaj, kadar je treba metati nanjo blato.

IZ PISEM NAŠIH ČITATELJEV

Dragi „Primorski dnevnik"

(Nadaljevanje včeraj objavljenega pisma)

Tej svoji sopotnici sem rekla, da bi tudi ti bivši bogataši lahko delali v zadrugah, kjer dela na tisoče in tisoče ljudi, katere sedaj ona šteje za gospode. Pa mi je rekla, da bi si marsikateri v prejšnjih časih lahko pomagal in postal bogat kot oni, toda marsikdo ni hotel skrbeti in delati ter je rajši pil in pohajal. Res je, sem rekla, toda odgovornost za to nosi ravno privatno bogastvo, kajti prav takšni brezbrižni ljudje so bogatašem koristili, ker se niso brigali za vzroke svoje revščine in so bogataši zato lahko delali z njimi, kar so hoteli. Danes pa v Jugoslaviji tega ni več. Tam so se rodili pošteni možje, ki hočejo enkrat za vselej napraviti konec izkoriščanju človeka po človeku, in upam, da bodo sčasoma tudi tisti bivši bogataši razumeli in sprevideli, da je le takšna pot pravilna. S tem sva se ločili.

Iz tega najinega pogovora lahko vsakdo spozna, kako je neresnična trditev, da gre nova Jugoslavija v kapitalizem in da so sedaj vsi bogati za Tita. Res je namreč ravno narobe — vsi bogataši so proti njemu. Tudi v Prekmurju sem se prepričala, da so ravno bogati kmetje največji Titovi nasprotniki, ker ne morejo več izkoriščati, kakor so bili navajeni.

Nekateri nezadovoljneži so mi pripovedovali, da po Štajerskem in proti Prekmurju hodijo vsi ljudje bosi, ker nimajo čevljev. In res, tudi jaz sem videla bose posebno žene in otroke, videla sem pa tudi, da so njive obrodile obilo koruze in ajde in drugih pridelkov in zato se mi je to čudno zdelo. Ko pa sem vprašala ljudi, so mi povedali, da je pri njih takšna navada, da hodijo vse poletje bosi, pa ne zaradi tega, ker ne bi imeli obutve. Pokazali so mi, da čevlje nosijo s seboj v košarah in se obujejo, preden vstopijo v mesto ali v cerkev, kar sem na primer v Doljnji Lendavi pred cerkvijo sama opazila.

V Prekmurju sva z možem videla petrolejske vrelce in se prepričala, s kakšno marljivostjo vršijo svoje delo tam zaposleni delavci, ker pred seboj vidijo lepše življenje. Za delavce se povsod gradijo in so v veliki meri tudi že izgrajena udobna stanovanja, moderne bolnice itd. Vidijo, da se položaj boljša v vseh pogledih. Zato je njihova vztrajnost trdna in trdna je tudi njihova ljubezen do Tita in Jugoslavije.

Tudi o nacionalizmu se ne more govoriti. Madžar ima svojo prostost, Hrvati svojo in Slovenci svojo. Vsak je govoril, kar je znal.

Nazaj grede sva obiskala Ljubljano.

Prva pot nam je bila na pionirsko progo. Ni mogoče opisati veselja teh dečkov in deklic, kako so ponosni na svojo službo, kakor da bi bili zreli možje in žene, kako čistijo svojo lokomotivo in svoje vagone in kako jih varujejo. Z žalostjo smo primerjali to mladino z našo mladino tukaj. Koliko mladine v Trstu se pokvari in namesto da bi postala takšna kakršna je jugoslovanska mladina. Krivdo za to pa nosijo tukajšnje oblasti.

Druga pot nama je bila v novo tovarno Litostroj. Pri tej velikanski tovarni so naju najbolj zanimali ogromni bloki modernih stanovanj za delavce, kjer se bodo delavci po trudopolnem delu res odpočili.

Ko pošten človek vse to vidi, vso ljubezen in požrtvovalnost ljudi, ki je vse to zgradila, ne more več verjeti obrekovanju ter blatenju Jugoslavije ter njenega vodstva, kajti če bi bilo vodstvo slabo, ne bi moglo ljudstvo vsega tega doseči, ker če je gospodar slab, tudi njegovi podrejeni ne morejo obvarovati gospodarstva.

Videla sem še mnogo stvari, toda ni mi mogoče vsega opisati, ker bi bilo sicer treba napisati veliko knjigo. Omenim naj le še, da sem govorila tudi z ljudmi, ki so mi pravili o raznih napakah, pomanjkljivostih in nepravilnostih; povedali pa so mi tudi, da se zelo skrbi, da bi se vse z izobrazbo zboljšalo. Neki tovariš mi je dejal, da največ upajo v mladino, ker mnogi stari nočejo razumeti. So nekateri, ki nočejo storiti nič dobrega, zahtevajo pa, da bi bilo vse takoj prav. Slišala sem 17-letnega sina, ki je rekel očetu, ker je prodal hrano na črni borzi: «Kaj si to storil, saj veš, da se ne sme; na prvem sestanku te bom razkrinkal». V mladini je torej največja nada, z mnogimi starimi pa je težko, ker jim je egoizem preveč v krvi.

*Povedali so mi tudi, da se življenjske razmere to jesen zelo boljšajo. Po vezanih cenah pr

TRŽAŠKI DNEVNIK

Resnica bo strla

nadaljnje Vidalijeve manevre

Članek, ki ga je prinesla moskovska Pravda, je dal Vidalijevim frakcionašem nekaj novih moči, s katerimi so se zagnali na delo. V zadnjem času só se že počutili kot bolnik, ki ve, da so mu dnevi šteti in se v svojem brezupu oklepa slamnate bilke. Množice so jim uhajale in že je grozila resna nevarnost, da jim uidejo še oni, ki so jim bili do sedaj ob strani, ker še niso v sebi izoblikovali pojmov, ki tvorijo pogonsko silo Vidalijevi malovredni igri.

Poživljeni s to predsmrtno injekcijo so se vrgli na teren. Teren pa obsega za njih predvsem slovenski živelj in temu gre njihova največja pozornost. Pod krinko nekakšnih predavanj za Slovence se mu hočejo približati, ga snubiti zase, odtrgati od slovenske skupnosti in ubiti v njem duha Osvobodilne fronte. Ključ do teh predavanj naj bi bila obletnica ustanovitve Tržaškega ozemlja, njihova osnova pa je tista, ki jo uporabljalo že ves čas in ob vsaki priliki. Nenehno se povračajo na eno točko — na blatenje Jugoslavije. Iz te razpredajo dalje in se nujno utapljajo v močvirju brezperspektive.

Lansko leto je ob priliki ustanovitve Tržaškega ozemlja zapisal centralni organ KPI «Unità» sledeče: «La giornata di lunedì che segnerà per Trieste il distacco ufficiale dall'Italia, non potrà non essere un giorno di profonda amarezza per la cittadinanza triestina, essa sentirà più forte il peso degli errori commessi dagli uomini che hanno guidato la politica estera italiana e per interessate polemiche di parte non hanno voluto cogliere la possibilità che si offriva loro di far rimanere Trieste all'Italia». Tako stališče je do pripadnosti Trsta zavzemala v opreki z voljo demokratičnih množic vsa demokratična in reakcionarna Italija, ki se tu srečujeta na isti črti, kljub kritiki, ki je bila iznešena KPI zaradi njenega nemarksističnega odnosa do teritorialne pripadnosti Trsta.

V enem letu se je ta odnos samo še zaostril in je postal z objavo resolucije Informacijskega urada docela jasen. Vrgel je na plano Vidalija in z njim vse one oportuniste v našem demokratičnem gibanju, ki jim je bila njegova revolucionarna ostrina v težko breme. Pod napuščem buržuaznih strank, s katerimi preko Delavske zbornice dejansko že stopajo v kompromise, bodo bolje vedrili in laže zavarovali svojo kožo. Prav nič jim ni mari ogromna škoda, ki jo s tem povzročajo demokratičnemu gibanju v Trstu in vsemu demokratičnemu gibanju v svetu.

Njihov postopek je voda na mlin domači in svetovni rakciji in od njega imata le ti dve stvarni koristi. S tem ko Vidali s svojo frakcijo razbija naše demokratične sile, s tem ko bi hotel tudi tržaške Slovence raztelesiti in jim vsiliti svojo Osvobodilno fronto, ustvarja imperialistom največjo uslugo za dosego njihovega smotra in je kot tak njihov najboljši zaveznik.

Ljubezen do Sovjetske zveze in tov. Stalina se ne manifestira s prisegami o zvestobi, z deklaracijami in visoko donečimi govori, ampak to delajo vidalijevci, nego s trdno vero in borbo. To so pa storili samo jugoslovanski narodi, ko so leta 1941 leta v najtežjih dneh za Sovjetsko zvezo in zase edini odzvali njenemu klicu. Pod vodstvom svoje partije so storili vse, kar so mogli storiti, da bi tako približali dan zmage sebi in vsem deželam, ki so trpele pod fašizmom. Pri tem jih je vodila misel pomagati predvsem Sovjetski zvezi v zahvalo za Veliki oktober in za pomoč, ki jim jo je ona dajala.

Pisma, ki jih pišejo danes svoji partiji, in v katerih zahtevajo, da se preneha s klevetniško kampanjo proti Jugoslaviji, in nove delovne obveznosti, ki jih sprejemajo, so najzvestejša priča, da tudi v tem trenutku razumejo svoje zgodovinsko poslanstvo. Z njim bodo dokazali, da gradijo socializem in da niso izstopili iz fronte svetovne demokracije.

Vidalijevi «predavatelji» pa hočejo dokazati nasprotno. Toda vse njih prizadevanje se bo razblinilo ob kremenitem značaju našega človeka, ob njegovi miselni povezanosti z brati v domovini, ob udarcih kladiv, s katerimi ti kujejo socializem, in katerih odmev se sliši hote ali nehote, naj te to vidalijevcem prav ali ne, do Trsta in še daleč preko tja do Vidma, Bologne, Barija in vse Italije, od koder hodijo italijanski delavci v Jugoslavijo. Ni ga dneva, da bi jih beda in skrb za vsakdanji kruh ne pognala preko bodeče žice.

Zavezniško sodišče

se bavi s tatvinami

Že nekaj dni sem se pred višjim sodiščem vrši proces proti obtožencem, od katerih jih je nekaj obtoženih, da so ukradli blago vojaškega izvora iz angleškega vojaškega skladišča v lesnem pristanišču (Scalo legnami), ostalim pa očita obtožnica, da so nakupovali blago sumljivega izvora. Predsednik sodišča je kapitan Leaning, obrambo sestavljajo odvetniki Kezich, Mussaffia, Tuberini, Jacuzzi in V. Bologna.

Ker je bilo zapleteno v tatvino tudi nekaj zavezniških vojakov, se je proti tem začel proces na angleškem vojaškem sodišču.

Kako naj služi povišanje cen obnovi tržaškega gospodarstva?

S 1. oktobrom bomo imeli povišane cene življenjskim potrebščinam. To je glavna misel vsakega Tržačana, ki se mora danes boriti v težkih zaradi zelo slabega gospodarskega položaja. Kako bodo sedaj izhajale tržaške delavske družine, ki še do sedaj niso mogle kriti vseh mesečnih stroškov za nakup življenjskih potrebščin? Kako bo lahko vzdrževal preprost tržaški delavec svojo družino, ko pa je njegova plača tako nizka.

Da bi se nekoliko olajšal položaj delavcem, je bilo sklenjeno, da bodo prejemali ti doklado za kruh, ki bo znašala 520 lir mesečno. Ta vsota je res zelo nizka, če pomislimo, kako visoka bo cena kruhu; toda še celo to doklado bodo dobivali samo nekateri delavci — brezposelni, upokojenci in vsi tisti delavci, ki so že prekoračili 55 let starosti ter imajo pravico do upokojitve, te doklade ne bodo prejemali.

Toda vzemimo, da bi ta doklada vsaj delno krila stroške tistim delavcem, ki bi jo prejemali. Toda ni se podražil samo kruh, podražila se je moka, testenine, mast, evapurirano mleko itd., tramvajske tarife in s 1. oktobrom se bodo podražile tudi železniške tarife. Kako bo delavec lahko kril te stroške? To ostane za sedaj samo še problem odgovorne oblasti se za to ne brigajo. Jasno je, da bo to povišanje cen še poslabšalo položaj tržaškega prebivalstva, prav posebno pa brezposelnih in upokojencev, ki prejemajo svoje mesečne prejemke morda z 2 ali 3 mesečno zamudo.

Zato bi bilo nepotrebno ponovno naglaševati, da so sedanje plače delavcev ob neprestanem višanju plač dosti prenizke ter ne morejo na noben način kriti stroškov tudi za najskromnejše življenjske zahteve.

Kako naj si to razlagamo, da so odgovorne oblasti sklenile povišati cene, ko pa vendar prav gotovo poznajo, v kakšnem položaju se danes nahaja tržaško prebivalstvo, kakšne plače prejemajo danes delavci in kakšne prejemke brezposelni in upokojenci? Kako so mogle odgovorne oblasti izdati takšen ukrep, ne da bi se prej posvetovale s sindikalnimi organizacijami? Toliko torej so njim interesi ljudstva popolnoma postranska stvar. Če bi prišlo do medsebojnih pogajanj med vojaško upravo in sindikalnimi organizacijami, bi prav gotovo lahko rešili to vprašanje povišanja cen v prid tržaškega prebivalstva in sicer tako, da bi predčasno zvišali plače in druge prejemke toliko, v kolikor bi se cene življenjskim potrebščinam podražile.

Zaman so besede, češ da bo ta denar služil obnovi tržaškega gospodarstva. Kako bi si lahko predstavljali, da se bo gospodarski položaj Trsta izboljšal, če bodo morali tržaški delavci živeti v takšnih razmerah?

Odkritje spomenika

padlim borcem v Orehku pri Cerknem

19. t. m. bodo odkrili spomenik 97 borcem v Orehku pri Cerknem, ki so padli v zadnji ofenzivi meseca marca 1945.

Ljudstvo bližnjih vasic — Orehek, Jesenica, Ravne, Zakriž — jim je pripravilo spomenik v nepozaben in trajen spomin, v znak spoštovanja in hvaležnosti do naših padlih junakov, ki so se neseblčno borili ter položili svoja mlada življenja na oltar domovine.

Zato vabimo vse in še predvsem borce slavnega IX. korpusa, da se v polnem številu udeležijo te velike svečanosti in da tako še enkrat skupno počastimo njihovo gomilo.

Program svečanosti: 1. Otvoritev s partizansko borbeno pesmijo, ki jo bo zaigrala mladinska godba iz Idrije. 2. Govor predsednika Zveze borcev. 3. Odkritje spomenika. 4. Govor sekretarja okrajnega komiteta KPS. 5. Govor zastopnika JA. 6. Polaganje vencev. 7. «Zrtvam», zaigra mladinska godba. 8. Ceta vojska izstreli častno salvo.

Za pristaniške delavce samo obljube

Tržaško pristanišče je že od nekdaj slovelo zaradi svojega močno razvitega prometa, ki je mnogo pripomogel k temu, da je trgovina zacvetela. Mnogi in premnogi so pri tem ogromno zaslužili; prav posebne koristi pa so imeli pri vsem tem trgovci in nekatere pomorske družbe. Danes je seveda v tržaškem pristaništču položaj precej drugačen, vendar so še vedno ljudje, ki služijo tam lepe denarce.

Le pristaniški delavec je ostal vedno le uboga para, ki jo je lahko vsak gospodar po svoje izkoriščal. Vedno je moral trdo delati in si s težkim delom prislužiti vsakdanji kruh pa naj so bili časi za delodajalce še tako sijajni; če pa se je seveda gospodarjem slabo godilo, so to bolj občutili delavci, kot gospodarji sami.

Ker je delo v pristaniščih zelo naporno in težavno, je marsikateri izmed teh delavcev pustil tam svoje zdravje in dostikrat tudi življenje. Toda kako malo hvaležnosti so mu izkazali njegovi delodajalci, ki si ga samo izžemali in zatirali. Če pomislimo, da morajo ti delavci dnevno prenašati ogromno težo in da opravljajo tako delo več let, si pač lahko predstavljamo, da njihovo zdravje pri takem delu trpi in da bi si zaradi tega zaslužili, da bi njihovi delodajalci z njimi drugače postopali ter jim nudili vsaj nekaj ugodnosti, ki bi jim že olajšale njihov položaj. Toda ravnateljstvo Javnih skladišč še do danes ni pokazalo nobene volje, da bi ukrenilo kaj za izboljšanje tega položaja; omejilo se je samo na obljube in je s tem mislilo, da je svojo dolžnost že opravilo. Te obljube se seveda vlečejo iz leta v leto in končno so se teh naveličali vsi delavci, ki od samih obljub ne morejo živeti.

V pristaništču je delo zelo naporno; ker se delavci pri delu znoje in ker je njihovo delo zelo umazano, bi nujno potrebovali prhe in toplo vodo, da bi se po končanem delu umili in osvežili. Zaradi pomanjkanja jedilnic, morajo delavci jesti kar čepe, ali pa naslonjeni na zaboje ali vozove, ker jim namreč vodstvo do sedaj ne ni preskrbelo niti nekaj miz in stolov. Seveda se tako ne morejo niti nekoliko odpočiti, kar bi jim zelo koristilo. Kadar koli so se zaradi svojega težkega položaja pritožili, so jim vedno obljubili, da bodo skušali ugoditi njihovim prošnjam. Sedaj pa so delavci že siti vseh teh obljub in nočejo več čakati ter samo poslušati lepe, a prazne obljube.

Milijoni in milijoni so bili že potrošeni za obnovo starega pristanišča. Izgrajene so bile krasne in udobne pisarne — toda na delavce zopet ni nihče pomislil.

Zanimivosti s tržaškega velesejma

Prvi vtisi z jugoslovanske razstave na pomorski postaji - Kakšne so potniške kajute na ladji „Biancamano"

Kakor smo že poročali v našem časopisu, so včeraj ob 11 odprli občinstvu vrata v sejmske prostore na pomorski postaji. Malo prej, ob 9 je predsednik sejmskega odbora g. Jakob Modiano razkazal razstavne prostore zastopnikom domačega in tujega tiska, ki so si ogledali sejmišče na pomorski postaji in na gradu, kjer so pripravili novinarjem tudi malo zakusko.

Včeraj ob otvoritvi je bila še večina razstavnih oddelkov nedokončana in mnogi so bili še popolnoma brez blaga. Na dvorišču ob pomorski postaji so še zidali podstavke za težke stroje, ki bodo tukaj razstavljeni. Tudi okrog letala «meteor» je bilo več slikarjev in mehanikov, ki so sestavljali propagandne grafikone in urejevali posamezne letalske dele.

Večje tržaške tvrdke so v glavnem dokončale svoja pripravljalna dela. Zanimiva je skupina ladijskih kajut, ki so dosledna kopija v naravni velikosti kajut z ladje «Biancamano» in predstavljajo po eno kajuto prvega, drugega in tretjega razreda z vsemi pritiklinami ter nam prikazujejo nacionalizacijo moderne tehnike, ki zna tudi v skopo odmerjenem prostoru urediti prijetno in udobno bivališče.

Na splošno se opaža na letošnji razstavi znaten napredek v primeru z lanskim letom, tako glede ureditve razstavnega prostora kakor glede blaga, ki ga je mnogo več kot lani. Največji napredek pa smo opazili pri jugoslovanskem delu razstave, ki pokaže na prvi pogled načrtno ureditev posameznih oddelkov v skladu s celoto. Vse je zelo okusno urejeno in razstavljeno tako, da si obiskovalec lahko v vsakem oddelku ustvari približno sliko, kateri so glavni proizvodi, ki jih Jugoslavija nudi za izvoz iz dotičnega področja.

V pritličju pomorske postaje imamo n. pr. oddelek za rude in kovine Jugoslavije. Tam je baker, živo srebro, železo, svinec, aluminij, antimon, razni nemetali itd. V sosednem oddelku vidimo razstavo kamnov, kjer so vzorci vseh vrst od skopskega marmorja do sežanskega rezanega kamna. Kemični oddelek nam prikazuje farmacevtiko in domača zdravilna zelišča, medtem ko razstavlja steklarska industrija svoje votle proizvode.

V prvem nadstropju imamo v prvi skupini usnje, usnjene izdelke, kožuhovino in podobno. Lepo in okusno je urejen oddelek za folkloro in turizem, kjer se slike v narodnih nošah vrstijo z domačimi izdelki vezenin in preprog visoke umetniške vrednosti. Takoj zraven je oddelek za državni monopol s svojimi tobačnimi proizvodi in pritiklinami, ki nam prikazuje najboljšo vrsto jugoslovanskega tobaka. V lesnem oddelku imamo razstavljene glavne vrste jugoslovanskega lesa od surovine do najrazličnejših izdelkov domače lesne industrije, ki tudi kaže lep napredek od lani. V posebnem oddelku je razstavljeno drugo blago jugoslovanskega izvora, kakor morske gobe, klobuki vseh vrst v polizdelku, čevarska industrija, hmelj, perje vseh vrst za blazine in žimnice itd.

V celoti zavzema jugoslovanski razstavni prostor 550 kv. metrov površine in, čeprav je razstavljenega precej blaga, je vendar vse urejeno tako, da človek nima vtisa prenatrpanosti.

Glasbena Matica v Trstu

Vpisovanje v glasbene tečaje Glasbene Matice bo v ponedeljek, dne 20. t. m. Za lanske in novodošle gojence iz mesta bo vpisovanje v Vicolo dell'Ospedale militare št. 2 od 10 do 12 in od 15 do 18. Isti dan ob istem času bo vpisovanje v Barkovljah (Rumena hiša), na Opčinah (Ljudski dom), pri Sv. Ivanu (gost. Milkovič pri cerkvi) in v Škednju (pri Belem konjičku, pri cerkvi).

Razen klavirja in violine se bodo poučevali tudi drugi orkestralni instrumenti in harmonika.

Uveden bo tudi solopevski in operni oddelek s predavanji za dramsko umetnost.

Dne 1. oktobra bo v vseh omenjenih krajih razdelitev učnih ur in naknadno vpisovanje za zamudnike od 10 do 12.

Fizkultura

Ob ukinitvi balkansko-srednjeevropskih iger

Beograjska «Borba» je prinesla v nedeljski številki članek pod naslovom «Povodom raspuštanja Balkansko - srednjeevropskih igara». Iz članka povzemamo glavne misli.

Obločbe komiteja balkansko-srednjeevropskih iger v Budimpešti je naša javnost sprejela z globokim nezadovoljstvom in presenečenjem. V zadnjih tednih so bile v Beogradu intezivne priprave za čim boljšo izvedbo balkansko - srednjeevropskega prvenstva v lahki atletiki. Hkrati pa smo s povečanimi napori dograjevali novi veliki stadion za 60.000 gledalcev, da bi tako tudi na zunaj dali lahkoatletskemu šampionatu čim večji karakter manifestacije bratskega, športnega sodelovanja demokratskih držav.

Naši fizkulturniki se zato po pravici vprašujejo za vzroke, zakaj je prišlo do te razbijaške poteze in kje leži odgovornost za ukinitev do sedaj tako plodnega športnega sodelovanja narodov demokratskih držav, ki je bilo hkrati tudi velik doprinos k razvijanju njihovih splošnih prijateljskih odnosov. Ze sam način sklicanja konference v Budimpešti, kakor tudi njem potek, so jasno pokazali, kje se nahajajo razbijači in kakšen cilj so zasledovali pri svojem škodljivem delu. Konferenco je sklical generalni sekretar komiteja BSI Georg Likiardopol. Njegova metoda sklicanja konference je že v začetku jasno odkrila, da gre tukaj za zakulisno igro, ki jo je treba čim bolj zakriti od mednarodne športne javnosti, a predvsem od Fizkulturne zveze Jugoslavije. V Jugoslaviji sploh nismo dobili dnev. reda, dočim so druge demokratične države dobile protislovna obvestila. Ko so se demokratične države zbrale v Budimpešti, so namesto generalnega sekretarja dobile samo njegovo pismo, v katerem je sporočil, da izstopa iz komiteja in predlagal likvidacijo balkansko-srednjeevropskih iger. Prav tako je bilo ugotovljeno, da niso prišla Albanija in Bolgarija na konferenco zato, ker jim je Likiardopol svetoval, naj ostanejo doma.

Postopek generalnega sekretarja Likiardopola je izzval protest pri vseh prisotnih delegacijah. Njegovo razbijaško delo so na prvem dnevu konference ostro obsodili predstavniki Poljske, Češkoslovaške, Jugoslavije, Madžarske in Trsta. Na drugem zasedanju konference, 7. septembra, se je pokazalo, da so delegacije Poljske, Madžarske in Češkoslovaške v času prekinitve zasedanja zavzele identično stališče z romunskim predlogom o razpustitvi konference. Tem delegacijam je bilo jasno, da se romunski predlog o razpustitvi balkansko- srednjeevropskih iger ne more opravičiti z nikakršnimi argumenti, pa so kljub temu prekršile svojo prvotno odločbo.

Vsem je znano, da je Fizkulturna zveza Jugoslavije eden od ustanoviteljev balkanskih iger in da so bili jugoslovanski fizkulturniki na vseh ekmovanjih BSI zvesti tolmači težečenj jugoslovanskih narodov za čim trdnejše prijateljske odnose z narodi vseh demokratskih držav. Na kongresu FIFA-e v Luxemburgu 1946, leta je Fizkulturna zveza Jugoslavije predložila, da se vključijo tudi sovjetski predstavniki v izvršni komite FIFA-a, kar se je tudi zgodilo. Jugoslovanska delegacija je bila na kongresu v Luxemburgu edina, ki je protestirala proti prisotnosti nogometne zveze fašistične Španije. Isto je bilo na kongresu Mednarodne smučarske tekmovanjih BSI zvesti tolmači teko je vodila in vodi Fizkulturna zveza Jugoslavije v vseh mednarodnih športnih organizacijah in v vseh mednarodnih športnih tekmmovanjih, v katerih sodeluje.

Jugoslovanska delegacija, ki je poudarila demokratski značaj športnega sodelovanja v okviru balkansko-srednjeevropskih iger, je predložila konferenci, da se trditve romunskega predstavnika enodušno odbijejo kot popolnoma nepravilne in neosnovane. Jugoslovanska delegacija je nastopila proti razpustitvi balkansko-srednjeevropskih iger, vendar je stališče jugoslovanske delegacije podprla le delegacija Trsta. Delegacije Poljske, Madžarske in Češkoslovaške niso mogle niti z eno besedo zavrniti jugoslovanskega predloga, ampak so šle za tem, da bi čim hitreje izglasovale odločbo o razpustitvi BSI in predlagale, da se meseo dni kasneje skliče nova konferenca v Budimpešti, na kateri bi se pretreslo vprašanje formiranja nove organizacije in nadaljnjih športnih odnosov. Jugoslovanska delegacija je sprejela predlog o sklicanju nove konference, izjavila pa je, da ne vidi razloga za ustanovitev nove organizacije. Predlog jugoslovanske delegacije, da se do naslednje konference odigrajo vsa najavljena tekmovanja, je bil odbit s tremi glasovi proti dvema. (Jugoslavija, Trst).

Odločbe konference v Budimpešti predstavljajo hud udarec mednarodnema športnemu sodelovanju. Iz Češkovaške je že prišla brzojavka o odpovedi nogometne tekme Jugoslavija-Češkoslovaška, ki bi morala biti v Zagrebu. Madžari so prav tako odpovedali udeležbo na lahkoatletskih tekmovanjih v Beogradu. Ista odpoved je prišla tudi iz Bolgarije. Tako se pod parolo borbe proti tako zvani izolaciji športnih organizacij demokratskih držav od mednarodnega športa, kakor tudi od športa v kapitalističnih državah, vodi danes v odgovornih krogih demokratskih držav kurs izolacije jugoslovanskih fizkulturnikov. Vendar naj odgovorni funkcionarji v demokratskih državah vedo, da ne bo ta krivica, ki so jo napravili Jugoslaviji, nikogar napravila malodušnega. Z odločnim protestiranjem proti temu razbijaškemu postopku bodo naši fizkulturniki znali še bolj dvigniti športni ugled svoje socialistične domovine v demokratskem svetu.

KOSARKARJEM V ISTRI

ZDTV, odsek košarkarjev za Istro opozarja vsa včlanjena društva in člane komisij teh, da bo nocoj 17 t. m. ob 17 uri sestanek na sedežu ZDTV v Kopru.

Ženi je pobegnil

Že večkrat se je zgodilo, da je žena, ki ji je mož posvečal premalo pozornosti, zapustila njegov dom in se vrnila k svoji materi. Odkar pa so postale žene enakopravne, pa zadene včasih podobna usoda tudi zakonskega druga.

Tako je predsinočnjim ob 18 civilna policija iz Kolonje ustavila in pridržala v zaporu 37-letnega jugoslovanskega begunca Franca Kavčiča, ker so dobili od goriške kvesture sporočilo, da ga iščejo. Mož, ki je v Trstu brez stalnega bivališča je namreč pobegnil od žene. Vzroki tega njegovega zakonskega bojkota niso znani.

ZAPLENJENE CIGARETE

Policija je zopet obnovila svojo zalogo cigaret na račun tihotapcev. Blizu ribarnice so zaplenili dvema potnikoma iz cone B 2650 jugoslovanskih in ameriških cigaret. Egonu Gerometu iz ul. Molin a Vento so tudi odvzeli 2400 ameriških cigaret. Na avtobusu, ki vozi iz Skofij v Trst, pa so olajšali dve ženski za 860 jugoslovanskih cigaret, ki sta jih namenili tržaškim kadilcem. Tudi na Opčinah je policija olajšala Marilo Ferfilla iz Rojana za 1600 ameriških cigaret.

OPOZORILO VINOGRADNIKOM

V zvezi s členom 3. VI. odstavkom splošnega ukaza štev. 105 vojaške uprave morajo vsi vinogradniki najkasneje tri dni po trgatvi sporočiti mestnemu trošarinskemu uradu količino nabranega grozdja, ki je namenjeno za izdelavno vina. Na za to določenih uradnih obrazcih je treba navesti ime in priimek lastnika, najemnika, polovinarja vinograda. Vrsto in količino nabranega grozdja ter kraj kjer se nahaja. Kam je namenjeno vino, ki bo izdelano iz tega grozdja. Pri tem je treba napisati, ali je namenjeno v prodajo ali pa za domače potrebe, v obeh primerih je treba navesti količino vina.

Vinogradniki lahko dobijo obrazce za izpolnitev teh podatkov na osrednjem trošarinskem uradu v ul. Mazzini štev. 6-II, dalje pri drugih trošarinskih uradih in pri sektorskih delegacijah. Prav v teh uradih pa bodo sprejemali izpolnjene obrazce. Te obrazce morejo izpolniti tudi oni predelovalci, ki so oproščeni trošarine. Proti kršilcem te odredbe se bo postopalo po zakonu.

Pravica je za vse enaka

Za tatvino v višini 5 tisoč lir kazen, ki je za dva meseca višja od Nidolijeve

Pred okrožnim sodiščem je bil včeraj obsojen Anton Riemtschnig, ker je letos 2. avgusta ukradel v kleti gospe Mustacchi s trga Volontari giuliani 9 preprogo in nekaj stojal za fotografije. Vendar pa mu niti uspelo, da bi vse to odnesel, ker so ga ulovili že v veži, ko komaj je prišel iz kleti. Za ta delikt je sodišče pod predsedstvom dr. Fabrija obsodilo Riemtschniga kar na tri leta ječe in na 24 tisoč lir globe. Vrednost ukradenega blaga pa je znašala reci in piši celih 5 tisoč lir.

Isto sodišče je nato obsodilo neke. ga Alberta Kovačiča na 9 mesecev ječe, ker se mu je 15. avgusta t. m. med prerivanjem na pomolu v Miljah posrečilo izmakniti denarnico nekemu potniku.

* * *

Zgornji primer z Riemtschnigom bi verjetno mirno prešel v zapraše ne predale sodnih uradov in niti živa duša se ne bi zanimala več za to zadevico, če ne bi prav te dni sedel na isti zatožni klopi Nidoli in njegova družbica. Toda glej, Nidoli, vodja sleparske druščine, ki je sleparila s ponarejenimi dokumenti, je ociganil za težke milijone in si poleg tega mislil spraviti v žep izkupček od prodanega čezoceanskega parnika, je bil za vse to obsojen samo na dva meseca ječe manj in samo na 4 tisoč lir globe več kot Riemtschnig.

Zares zelo čudna je pravica, o kateri piše na sodniji, da je za vse enaka.

Vidalijevi podrepniki na delu v Škednju

V delavskih hišah škedenjskih livarn (ILVA) stanujejo vsakovrstni ljudje, Slovenci, Hrvati, Italijani. Med temi ljudmi se najdejo tudi taki, ki najbrže mislijo, da so se povrnili stari fašistični časi, ko so preganjali Slovence kot brezpravno rajo. O tem bi lahko kaj več povedal tov. Hafner Anton, ki stanuje tam. Ker je Slovenec, je seveda na poti nekaterim tamkajšnjim sosedom. Ti «neznani» sosedje so pred časom poslali policiji pismo s sedmimi podpisi. V njem so zahtevali, naj policija Hafnerju prepove braniti koristi Slovencev. Tov. Hafner je bil na podlagi te ovadbe seveda takoj klican na policijo, kjer so ga posvarili, naj neha s tako propagando. Kolikor pa nam je iz vedorostojnih virov znano, tov. Hafner ne dela nikakršne hujskaške propagande, kakor jo pač delajo nekateri drugi. Vzrok ovadbe pa je ta, ker je tovariš kot Slovenec v napotje določenim ljudem, v katerih se je zadnje čase razbohotil strupeni italijanski šovinizem.

Fašistične metode Vidalijevih pristašev so na las podobne onim, s katerimi so nekdaj fašisti preganjali in grozili vsem, ki so čitali slovenske časopise. In res, smo tudi danes priča tem izlivom onemoglega besa proti slovenskemu časopisju. Ni jim več dovolj, da pošiljajo tako imenovane delegacije izzivačev na uredništvo in upravo «Primorskega dnevnika», kjer napadajo uslužbence z raznimi izmišljenimi trditvami. Niti jim niso več dovolj članki v njihovih glasilih. Sedaj so že kar javno začeli groziti posameznim čitateljem in naročnikom «Primorskega dnevnika». To nam dokazuje primer v gostilni na lesnem pristaništču (Scalo legnami) pod Skednjem, kjer je dne 9. t. m. nek Kavalič Remigij, voznik iz Škednja opozarjal gostilničarko Marijo, naj neha čitati «Primorski dnevnik», ker drugače se ji lahko kaj hudega zgodi; da bo izginila kar preko noči.

O pomanjkanju argumentov se Vidalijevi pristaši Kavaličevega kova poslužujejo groženj in terorja. Vendar naj bodo vsi ti teroristi uverjeni, da bo vsak pritisk na naše ljudstvo propadel tako, kot je že to pot napravil pokojni fašizem.

ITALIJANSKI MORNARJI IZ JUGOSLAVIJE

Včeraj se je vračalo po železnici preko openske postaje iz Jugoslavije 86 italijanskih mornarjev. Mornarji so bili namenjeni v La Spezio.

Otrok je utonil v apnenici

Komaj dveletni Furlanič Bazilij se je igral na dvorišču svojega doma v Skofijah. Med igro se je približal jami, ki je bila izkopana za apno in je bila zaradi nedavnega dežja skoraj do vrha napolnjena z vodo.

Starši, bodisi iz nemarnosti ali zaradi pomanjkanja časa, niso ogradili apnenice niti je niso pokrili z deskami, kakor je ponekod navada. Mali Bazilij se je med igro približal robu apnenice in otroška radovednost ga je gnala, da je pogledal preko roba, kaj je v njej. Pri tem se je verjetno preveč nagnil in izgubil ravnotežje.

Ker ni bilo nikogar, ki bi pazil na otroka, tudi nihče ni videl njegovega padca. Šele čez precej časa so starši pogledali za otrokom in ga začeli mrzlično iskati, ko ga niso našli na dvorišču. Po dolgem iskanju so ga našli v apnenici že mrtvega, ker je utonil.

Že večkrat so se pripetile podobne nesreče in bi starši morali bolj paziti na svoje otroke, ali pa vsaj naročiti komu drugemu, da pazi nanje, kadar sami ne utegnejo.

Pijanost

ki zahteva dveletno pokoro

Stanislav Kolarič je bil 5. julija t. l. pijan. In prav v tej pijanosti je bila kal njegovega greha, ker je v takem stanju tako nesrečno mahnil nekega Fadina, da je ta odletel po tleh in mu pri tem počila lobanja. Prav zaradi tega je Kolarič sedel včeraj na zatožni klopi na okrožnem sodišču. Obtožnica mu je očitala, da je namenoma povzročil hude telesne poškodbe.

Dogodek, čigar zadnji odsevi so se včeraj obravnavali na sodišču, se je zgodil nekako takole. Petega julija popoldne je bilo v neki hiši ob Lonjerski cesti domače slavje. Domačin Karel Fadini je priredil majhno družinsko slavnost, ker je bil njegov sin birman. V tem je prišel pred okno v pritličju, kjer je bila zabava, Kolarič v precej vinjenem stanju. Z nič kaj preveč vljudnimi besedami je zahteval steklenico piva. Ker piva niso imeli pri roki, so mu ponudili vina. Toda Kolarič je še kar naprej sitnaril z odvratnostjo, ki je značilna za neke pijance. To je Fadinija naveličalo in odločil je, da napravi temu konec. Ko se je približal Kolariču, da bi ga odgnal stran, ga je ta sunil. Pri tem je Fadini, ki je bil že malo okajen, izgubil ravnotežje in zletel na tla. Pri tem je Fadini tako nesrečno padel na kamen, da mu je počila lobanja. Sreča v nesreči je bila ta, da je Fadini zapustil bolnišnico živ, čeprav šele čez 70 dni.

Včeraj se je Kolarič moral zagovarjati. Res je, da se je držal precej kislo, celo solze so mu prišle v oči. Tudi odličnega branilca je imel v osebi odvetnika Zennara, ki je poudaril, da je obtoženec zagrešil dejanje v pijanosti. Toda vse to je bilo še premalo. Sodišče je moža obsodilo na dve leti in 15 dni ječe. Tako bo pač moral Kolarič delati dve leti pokore in premišljevati, kaj pomeni prekomerno uživanje pijače.

Pasji potniki na tramvaju

Ne mislimo s tem naslovom žaliti dvonožnih potnikov, ki se običajno vozijo s tramvajem ali avtobusom. Gre v resnici za prave štirinožne potnike, ki jim pravimo psi.

Odkar so zvišali tramvajske cene je mendo na tramvajih toliko prostora, da se je uprava ACEGAT-a odločila, da dovoli vstop v svoje vozove tudi psom. To velja sicer samo za dan, ko bo v Ljudskem vrtu pasja razstava. Vendar bo tudi to pomagalo dvigniti Acegatove finance, ker bodo plačali psi, to je njihovi spremljevalci, normalni vozni listek. Psi bodo morali ostati na zadnjem delu voza in morajo biti na vrvici ter opremljeni z nagobčnikom.

Velike atletske tekme v Beogradu

Namesto balkansko srednjeevropskega prvenstva v lahki atletiki, ki je bilo odpovedano, se bodo naši atleti udeležili velikega četveroboja, v katerem bodo sodelovale ekipe Srbije, Hrvatske, Slovenije in «Partizana». Tekmovanje bo 18. in 19. septembra na novem stadionu CDJA «Partizan».

KOLEDAR

Petek 17. septembra
Lambert, Domoslav
Sonce vzhaja ob 5.45, zahaja ob 18.13. Dolžina dneva 12.28. Luna vzhaja ob 18.14 in zahaja ob 4.25

Jutri 18. septembra
Jožef K., Miroslava

SPOMINSKI DNEVI:

1802 je umrli Jurij Vega, znameniti slovenski matematik, ki je bil rojen 1. 1754

PRESKRBA

Sprejemanje naročilnic za mleko na dodatne živilske nakaznice za oktober. Sepraj javlja, da morajo biti od danes 17. t. m. pa do 23. t. m. sprejete v mlekarnah naročilnice za mleko na dodatne živilske nakaznice, ki pritičejo bolnikom, nosečim ženam, dojiljam in umetno hranjenim dojenčkom. Naročilnice veljajo za obrok mleka, ki ga bodo delili v oktobru.

ENOTNI SINDIKATI

Kovinska stroka. Vsi kovinarji, ki so bili odpuščeni z dela po 1. aprilu t. l., naj se obrnejo na sindikate, kjer bodo dobili pojasnila glede nove normativne pogodbe.

CEBELARJI: V nedeljo 19 t. m. ob 9 uri zjutraj bo v prostorih ES v ulici Imbriani 5-I važen sestanek.

Obvestilo Zveze ES za nameščence menz in hotelov

Zveza Enotnih sindikatov za nameščence menz in hotelov javlja vsem zaupnikom in nameščencem kavarn, barov, itd., da je bila podpisana nova normativna in mezdna pogodba, ki je vstopila v veljavo s 1. julijem. Obenem naproša vse člane, da se javijo na sedežu v ul. Imbriani vsak dan od 10 do 12 in od 16 do 18 ure.

Okrožna konferenca SIAU v Kopru

V nedeljo 19. t. m. ob 8 uri bo v gledališču «Ristori» V Kopru okrajna konferenca SIAU s sledečim dnevnim redom. 1.) Gospodarsko in politično poročilo, 2.) organizacijsko poročilo, 3.) razvoj gospodarstvu v okviru ljudske oblasti, 4.) ljudska oblast in njene naloge, 5.) naloge množičnih organizacij.

Konferenca bo točno pretresla zlasti dosedanje delo in uspehe dvomesečnega tekmovanja. Z ozirom na važnost dnevnega reda, posebno, ker bo konferenca dala smernice za bodoče naloge, je udeležba za vse člane obvezna.

Ustnico mu je odgriznil

Prejšnji večer, bilo je že okrog polnoči, sta se v ul. del Veltro sprla zaradi nekih malenkosti 20-letni Serjan Gvido iz ul. Settefontane 101 in 34-letni Gorjup Ferruccio, ki nima stalnega bivališča. Od besed sta prišla kmalu do klofut in kar naenkrat se je Gorjup približal Serjanu, ga objel in mu z enim ugrizom odgriznil pol spodnje ustnice.

Popolnoma razumljivo je, da je po tem dejanju minila Serjana vsa bojevitost in tudi Gorjup je pobegnil, ko je videl, da mu je ostal v ustih takšen kos nasprotnikove ustnice. S policijskim kamiončkom so odpeljali ranjenca v glavno bolnico, kjer so mu prisodili najmanj 15 dni zdravljenja. Čez približno dve uri pa je policija z Istrske ceste našla tudi Gorjupa in ga aretirala.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

za Tržaško ozemlje

V soboto 18.9.48 ob 20.30 gostovanje v prosvetnem društvu v RICMANJIH (na prostem) z igro

GOLDONIJA-RUPLA:

„Primorske zdrahe"

V nedeljo 19.9.48. ob 18 uri gostovanje v prosvetnem društvu na OPCINAH z igro

MIŠKA KRANJCA:

„Pot do zločina"

Obvestilo kmetovalcem dvolastnikom

**Kmetijsko nadzorništvo obvešča kmetovalce